

*К.е.н., доцент Єршова Н.Ю.
професор кафедри економічного аналізу та обліку,
Гаркуша В.О.
аспірантка кафедри економічного аналізу та обліку
НТУ «Харківський політехнічний інститут»
м. Харків
E-mail: iershova.ny@gmail.com*

**СТРАТЕГІЧНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК
В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

Для досягнення довгострокового сталого розвитку цільові пріоритети підприємства мають зсуватися від оперативного менеджменту до стратегічного. Для забезпечення стратегічного управління необхідна інформація, на основі

якої встановлюються стратегічні цілі діяльності підприємства, визначаються ключові показники за всіма напрямками, а також розподіляються ресурси. Діалектика взаємозв'язку стратегічного управлінського обліку і стратегічного управління вченими вбачається на рівні сполучної ланки між процесом стратегічного управління і загальним обліково-аналітичним процесом [1, 2].

Стратегічний управлінський облік є системою, яка підтримує процес прийняття рішень і забезпечує фахівців апарату управління, які приймають рішення, необхідною для цього процесу інформацією. Правильно поставлений стратегічний управлінський облік дозволяє отримати інформацію, необхідну для визначення пріоритетів в діяльності підприємства та планування подальшої роботи, надає базу для оцінки перспективних можливостей, що відкриваються і контролю за виконанням прийнятих рішень. Для прийняття відповідних рішень інформація стратегічного управлінського обліку використовується в наступних напрямках: рішення стратегічного характеру (інвестиції, нові напрямки бізнесу); маркетингові рішення (нова продукція, ціноутворення); оптимізаційні рішення (аутсорсинг, політика закупівель, управління прибутковістю); управління ризиками; організаційні рішення (співробітники, комунікації). Інформаційний взаємозв'язок стратегічного управління та стратегічного управлінського обліку представлений на рисунку 1.

В коло питань, за якими формується управлінська інформація, входять такі стратегічні аспекти діяльності підприємства, як формування бізнес-планів (тобто стратегії ведення бізнесу); планування, контроль, розширення або скорочення видів діяльності; підвищення продуктивності і ефективності використання ресурсів; збільшення вартості підприємства. При цьому стратегічний управлінський облік виконує функції: 1) облікову – інтегрує інформацію про зовнішнє і внутрішнє середовище підприємства для розуміння її позиції в конкурентному середовищі; на підставі даної інформації здійснюється аналіз і приймаються рішення щодо стратегії підприємства, стратегічних цілей та напрямів їх досягнення; 2) аналітичну – включає дві складові: поточний аналіз і стратегічний аналіз;

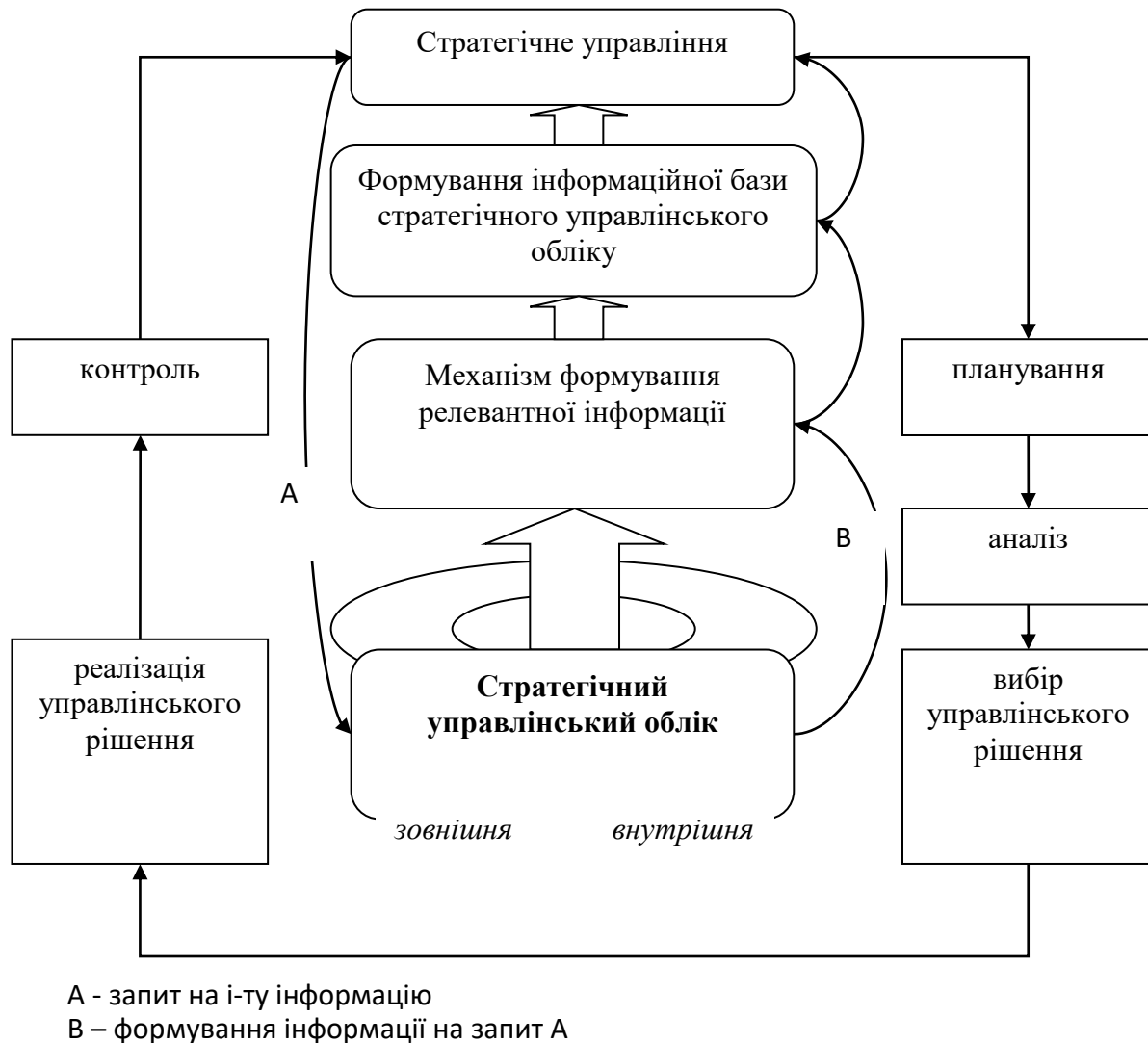

Рис. 1. Інформаційний взаємозв'язок стратегічного управління та стратегічного управлінського обліку

3) контрольну – включає перевірку і виявлення відхилень від планів і норм, перевірку реалізації та коригування стратегічних планів; 4) інформаційну (сервісну) – формує інформацію для стратегічного планування, призначену для розробки цільових комплексних програм по досягненню стратегічних цілей і для розрахунку стратегічних бюджетів [3].

Механізм формування релевантної інформації для стратегічного управління підприємством забезпечується відповідними блоками (рис. 2).

Рис. 2. Організаційно-функціональний механізм формування релевантної інформації для стратегічного управління підприємством

Функціональні зв'язки між блоками в механізмі формування релевантної інформації для стратегічного управління підприємством можуть бути роз'єднаними і замкнутими (або контурними), коли первинне зміна в одному елементі, пройшовши через контур зворотного зв'язку, знову впливає на цей же блок. Інформація стратегічного управлінського обліку є цінним економічним ресурсом, фактором забезпечення конкурентних переваг. Труднощі при формуванні комплексного наукового підходу до організації стратегічного управлінського

обліку на підприємстві призводять до виникнення методологічних, технологічних, організаційних, кадрових і проблем, наслідком яких, на нашу думку, є формування неякісної інформації, використовуваної для стратегічного управління підприємством. Саме, теоретичні принципи функціонування системи стратегічного управлінського обліку набувають важливого значення при формуванні релевантної інформації, яка має цінність. Стратегічний управлінський облік індивідуальний для кожного підприємства в зв'язку з тим, що всі економічні суб'єкти мають відмінності у цілях, стратегії, пріоритетах, структурі бізнес-процесів, організаційній структурі, особливостях управління бізнесом, системою розподілу і передачі відповідальності.

Список використаної літератури

1. Єршова Н.Ю. Оцінка стану підприємств промисловості на основі статистичного аналізу. Вісник Харківського національного університету. 2008. № 802 . С.68-71.
2. Бондар М.І. Обліково-аналітична інформація в управлінні підприємницькою діяльністю. Зб. наук. праць Тернопільського нац. економічного університету. «Економічний аналіз». 2010. Вип.6. С. 13-16.
3. Булгакова С.В. Аналитические инструменты стратегического управленческого учета. Международный бухгалтерский учет. 2015. №2. С. 20-29.
4. Каплан Р., Нортон Д. Сбалансированная система показателей. От стратегии к действию / Пер. с англ. М. Павловой. Москва: Олимп-Бизнес, 2008. 320 с.